

ДО АКРЕДИТАЦИОННИЯ СЪВЕТ
НА НАОА

ДОКЛАД

НА

**ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО
СОЦИАЛНИ И ПРАВНИ НАУКИ, СИГУРНОСТ И ОТБРАНА
ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.2 „ПСИХОЛОГИЯ“,
ОБЛАСТ НА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ 3. СОЦИАЛНИ, СТОПАНСКИ И ПРАВНИ
НАУКИ ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННИ СТЕПЕНИ „БАКАЛАВЪР“
И „МАГИСТЪР“ В БУРГАСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ**

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана представя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за програмна акредитация на професионално направление 3.2. „Психология“, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки за ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в Бургаския свободен университет (БСУ).

Докладът е разработен в съответствие с чл.78 и чл.88 а, ал.7 от ЗВО и съгласно критериалната система за програмна акредитация на професионално направление. *Докладът отразява и съображенията в Становището на БСУ по предварителната версия на доклада на ПКСПНСО.*

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ –ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО

IV. ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ЧАСТ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 27/11.11.2021 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол № 1 от 20.01.2022 г
3.	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	По документи и проведени онлайн срещи
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 15/06.06.2022 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол № 20/05.07.2022 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 38, ал. 2 от ПДНАОА ПК предоставя доклада на АС	

Експертната група е в състав:

Проф. дпсн Йоана Димитрова Янкулова/ СУ „Свети Климент Охридски“ – ръководител

Проф. д-р Радка Иванова Масалджијева/ Медицински университет, гр. Пловдив

Доц. д-р Анна Александрова Александрова-Караманова/ БАН – Институт за изследване на населението и човека

Милена Петрова Найденова, докторант/ ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“

Наблюдаващ процедурата член на ПКСПНСО – проф. д.н. Ирина Зиновиева

Настоящият доклад обхваща следните бакалавърски и магистърски програми, спадащи към професионално направление 3.2. „Психология“ от област на висше образование 3. „Стопански, социални и правни науки“:

За ОКС Бакалавър:

- специалност „Психология“ (редовна и задочна форма на обучение)

За ОКС Магистър:

- Магистърска програма „Детска и юношеска психология“ (редовна и задочна форма на обучение)
- Магистърска програма „Психологично консултиране“ (редовна и задочна форма на обучение)

Магистърската програма „Психологично консултиране“ е въведена след предходната акредитация (от учебната 2017/2018 г.).

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Въз основа на доклада на експертната група Постоянната комисия констатира, че препоръките от предходната акредитация са изпълнени, както следва:

Препоръки	Констатации на ПК
1. Да се засили дейността на академичния състав и студентите за мобилност по програма Еразъм и други образователни програми. Срок: постоянен, с ежегодно отчитане.	Препоръката е изпълнена
2. Да се повиши публикационната активност на преподавателите и студентите в авторитетни научни издания и форуми Срок: постоянен, с ежегодно отчитане.	Препоръката е изпълнена

След проведена процедура за следакредитационно наблюдение и контрол, на заседание от 12.09.2019 г. (протокол No 16) Акредитационният съвет на НАОА излиза с решение, че отправените препоръки са изпълнени, с което Постоянната комисия след извършената проверка се солидаризира.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ –ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО¹

СТАНДАРТ 1. ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Критерий 1.1. При извършване на обучение в професионалното направление се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище.

Образователните дейности в БСУ се осъществяват според институционалната мисия, образователните приоритети и цели, подробно описани в академичния профил на ВУ. Резултатите от тези дейности са видими и публично достъпни на официалната интернет-страница на Университета, както и на страниците на университетските информационно-печатни издания. Основната цел на извършваните в БСУ образователни дейности е да се подготвят специалисти с адекватни професионални знания и умения, кореспондиращи на развитието на психологическата наука, на нуждите на пазара на труда и са съобразно актуалните обществени нужди и изисквания. Като частно ВУ, БСУ не получава държавна издръжка и поради това е изключително важно да бъде силно привлекателна среда, предлагаща качествено обучение и адекватна на съвременните реалности професионална подготовка. Именно в тази посока са ориентирани образователните дейности в Университета и това е адекватно отразено в съществуващата учебна документация на ПН 3.2 Психология.

По 1.1.1.

БСУ организира и осъществява обучение в ПН 3.2 Психология в рамките на ОКС „Бакалавър“/ образователна програма по Психология, ОКС „Магистър“/ образователни програми по „Детска и юношеска психология“ и „Психологично консултиране“.

Насоките за развитие на ПН са ясно разписани в „Стратегия за развитие на ПН Психология в БСУ (2018-2022)“, както и в „Програма за научни изследвания със стратегическо значение в БСУ“ (актуализирана и приета на заседание на АС/ Протокол № 1/ 29.01.2021 г.)

Обучението в ПН 3.2 Психология се провежда в Центъра по хуманитарни науки (ЦХН). Основната образователна цел на предлаганото обучение е да се подготвят специалисти, които имат професионални знания относно съвременните постижения на психологическата наука и практика, както и подходящи умения и компетенции за

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

прилагането им според нуждите на практиката. В тази връзка учебните планове и програми са ориентирани към постигане на съответствие между теоретичните знания и практическите умения на студентите.

Образователните дейности в ПН 3.2 Психология са подчинени на държавните изисквания и са синхронизирани с вътрешно университетските правила в БСУ.

По 1.1.2.

За да може прецизно да се наблюдава и управлява системата за оценяване и поддържане на качеството, в БСУ планово се провеждат външни и вътрешни одити. От тях се получава информация и доказателства за функционирането на системата, определя се степента на изпълнение на критериите, установява се дали има отклонение от стандартите, отбелязва се нуждата от последващи корекции.

Външните одити се провеждат от външни институции (НАОА; международна сертифицираща организация SGS). Вътрешните одити са целеви и планирано се осъществяват съобразно утвърдените нормативни документи на БСУ. Те се отнасят до политиката за осигуряване на качеството на ПН и са съобразно Стандарти и правила за периодична самооценка и външна оценка. Тези стандарти и правила са представени в Система за оценяване и поддържане на качеството на обучение (СОПКО) и академичния състав в БСУ.

Системата за управление на качеството се осигурява чрез поддържане и управление на редица специализирани бази данни и се наблюдава от Комисия по качеството, която работи по проекти за внедряване, усъвършенстване, поддържане и развитие на единна система за управление на качеството на дейностите в Университета (годишни планове и отчети за извършваните дейности – вътрешни одити, проверки за изпълнение на предписания; план-графици за вътрешни одити и протоколи за изпълнение на препоръки от одитни процедури.

Университетът е сертифициран с международен сертификат по качество - ISO 9001:2008

По 1.1.3.

Изискванията за постигане на ефективна взаимовръзка между научните изследвания и академичното обучение в националния и институционалния контекст са отразени на официалната интернет-страница на БСУ в съответните документи, научни издания, годишни планове и отчети, свързани с образователните дейности в рамките на календарната година за всяко академично звено в Университета, включително и ПН 3.2.

Критерий 1.2. Управление на качеството на образованието

По 1.2.1

Има изградена организация за управление на качеството на учебния процес и свързаната с него преподавателска дейност. Налице са годишни отчети за извършваните дейности на Комисията по качеството, която извършва вътрешни одити и проверки за изпълнение на предписанията, следи за функциониране на програмите за обучение и образователните дейности.

Има практика за периодични оценки на активността на преподавателския състав, които се отразяват и на заплащането на преподавателите.

По 1.2.2

Приет е и се прилага Етичен кодекс с правила за осигуряване на академично единство, чрез който се гарантират залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към дискриминация.

Не са приети и оповестени правила и процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство.

СТАНДАРТ 2. РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОГРАМИТЕ

Критерий 2.1. ВУ извършва обучение по професионалното направление/ специалността от регулираните професии като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни.

По 2.1.1

Учебната документация се разработва, обсъжда, приема и обновява по строго определена институционална процедура, разписана в правилниците на Университета. Учебната документация обхваща учебен план, квалификационна характеристика, учебна програма. Има утвърдени стандарти за изменение на учебната документация и за откриване на нови специалности. Периодично се анализира и обновява действащата учебна документация, като се вземат предвид оценката на качеството на предлаганото обучение, методите на преподаване, студентското мнение, мнението на работодателите на фона на обществените очаквания и пазара на труда. Процедурите за разработване и одобрение на учебната документация в БСУ са регулирани в Правилника за организацията на учебната дейност на БСУ.

Има разработени изисквания и за създаване на електронен курс в платформата Мудъл.

По 2.1.2

Практическото обучение на студентите от ПН 3.2. Психология в БСУ е ориентирано към придобиване на адекватна професионална подготовка и последваща успешна реализация на пазара на труда. Търсят се и се създават разнообразни възможности за практики в държавни, общински и частни институции в различни форми като тренинг, практикум по психология, летен стаж (практика), научноизследователска практика (за ОКС „Магистър“). Успешното осъществяване е свързано със сключените договори за сътрудничество между БСУ и различни институции и организации, предлагащи психологически услуги.

В тази връзка периодично се проучва мнението на потребителите на кадри относно необходимостта от актуализиране на учебното съдържание в учебните програми като тази информация се събира и от отделните практики, и чрез пряко проучване на потребителите на кадри, като съществува стремеж тези резултати да се интегрират в учебния процес.

По 2.1.3

Резултатите от обучението по всяка дисциплина и оценъчната процедура за завършване на курса на обучение във всяка специалност са ясно описани в „Система за оценяване на знанията и уменията на студентите в БСУ“ и са съобразно утвърдените нормативни и учебни документи в БСУ (Правилник за организация на учебната дейност в БСУ, Правилници за прием на студенти в БСУ, указания за дипломиране, учебни програми на всяка конкретна дисциплина). Има също така ясно разписани процедури за изработване и оценяване на програмите за обучение. Всяка учебна програма има раздел „Методи за оценяване“, в който ясно е представена оценъчната процедура за завършване на курса на обучение и минималните стандартни изисквания

Оценяването на студентите става по два начина - текущо оценяване и семестриален изпит. Завършването на курса на обучение става с полагане на държавен писмен изпит или защита на дипломна работа. Правилата и основната схема за придобиване на образователни кредити са публично обявени и на интернет-страницата на БСУ.

По 2.1.4

В програмния съвет по Психология периодично се прави анализ на учебната документация на други ВУ в България и в чужбина. Основните сравнения за обучението в специалност „Психология“ в образователно-квалификационна степен Бакалавър в БСУ се правят с Барселонския университет (Испания) и Софийски университет „Св. Климент Охридски“. Констатирано е съвпадение между преподаваните дисциплини в специалност Психология в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ и в БСУ в рамките на 103 кредита или приблизително 43% от учебното съдържание.

На студентите от ПН 3.2. Психология са осигурени възможности както за вътрешна (в рамките на БСУ), така и за външна (в чужди университети) мобилност. Съгласно Правилника за организация на учебната дейност, студентите от БСУ имат възможност да преминават от една в друга специалност, да променят формата на обучение и да учат едновременно в две специалности. Имат възможност и да се обучават (най-често в продължение на един семестър) в университети, с които БСУ има договори по Програма Еразъм+.

По 2.1.5

Процедурите за наблюдение на учебните планове и програми са регулирани в Система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и академичния състав в БСУ. Успоредно на това се правят преки анкетни проучвания, които са по стандартизирана методика, предоставена от отдел Качество на обучението и се провеждат сред студенти за оценка на учебна дисциплина и качеството на преподаване, както и сред работодатели и сред завършили студенти.

Правомощията и отговорностите за наблюдение на изпълнението и обновяването на учебните планове и програми са разпределени между Учебно-научния съвет и Програмния съвет по Психология. При необходимост промени могат да се правят чрез решение на Учебно-научния съвет на ЦХН по предложение на Програмния съвет. Утвърждаването на промените се решава на Академичен съвет.

По 2.1.6

Актуализирането и приемането (одобряването) на всяка програма за обучение е ориентирано към придобиване на основни компетенции, гарантиращи пълноценна професионална реализация на бъдещите специалисти. През наблюдавания акредитационен период има разработена нова образователна програма в ОКС Магистър - Психологично консултиране (обучението по нея започва от уч. 2017/ 2018 г.). Учебният план на тази образователна програма е изработен, обсъден и приет от Програмния съвет по психология и утвърден от Академичния съвет.

Актуализацията и приемането на промени в учебната документация на ниво образователна програма и учебна програма се осъществява след проведени обсъждания с представители на образователни институции, професионални организации. При тези обсъждания, и особено при организацията и провеждането на студентски стажове задължително е участието на представител на студентите в Комисията по учебна дейност към ЦХН.

Недостатъчна е информацията относно завършилите студенти.

Отчетните доклади на Комисията по учебна дейност *не съдържат достатъчно данни за начина на включване на работодателите* при обсъждането на промените в учебната документация.

По 2.1.7

Помощни органи за координация и наблюдение на образователната дейност са „Комисия по учебна дейност“ към ЦХН и постоянна „Комисия по учебна дейност“ към Академичния съвет, която се председателства от Зам.-ректора по УД и акредитация като обединява Деканите на основните звена и началника на Учебен отдел. Комисията разработва и предлага правила и стандарти, свързани с учебната дейност, координира съдържанието на курсове с общоуниверситетско предназначение, преценява структурните характеристики на обучението и учебните планове и съподчинеността им с образователната мисия и цели на Университета, анализира емпирични резултати за състоянието на учебната дейност и изработва програми за развитието ѝ.

СТАНДАРТ 3. ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ СТУДЕНТИТЕ

Критерии 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение на съответното професионално направление/специалност от регулираните професии.

По 3.1.1

Формулираните цели, задачи и мотиви, на основата на които ВУ и основното звено изграждат образователната си политика в областта на ПН 3.2. Психология, намират отражение в учебната документация. Бакалавърската програма по психология подготвя специалисти, които имат основни познания в областта на психологията и могат да продължат образованието си в магистърски програми или да се реализират в различни сфери на обществената практика

Обучението в ОКС Магистър в ПН 3.2 на студенти, завършили ОКС Бакалавър в други ПН, е с продължителност 2,5 години (4 семестъра + разработване и защита на дипломна работа). Учебният план, по който се обучават, включва 11 базови дисциплини от бакалавърската програма по Психология и един семестриален проект по психология на развитието в детска и юношеска възраст.

Във връзка с необходимостта да се проследяват и наблюдават учебните планове и програми се извършват преки анкетни проучвания, провеждани по стандартизирана методика. Те са насочени и към студентите, които трябва да оценят учебната дисциплина и качеството на преподаване, както и към работодатели и завършили студенти.

По 3.1.2

Практическата подготовка на студентите в ОКС Бакалавър и ОКС магистър е неделима част от учебния план. През периода 2016–2018 г. 157 студенти, обучаващи се в ПН 3.2 Психология, активно са участвали в практическо обучение по програма „Студентски практики“, от тях – ОКС Бакалавър – 104 души, ОКС Магистър - 53. Практиките са провеждани в общински структури и частни и публично-частни организации. Оценка на стажантите (самооценката на стажанта и оценката от учителя) се извършва по едни и същи критерии. А критериите за оценка отразяват основните компетенции, развивани в рамките на практическата работа - интегриране на знания и умения; на различни професионални роли и професионални поведения; справяне с работното натоварване; израстване и развитие в практикуването и предоставянето на психологически услуги; умения за самокритичност и себerefлексия; умения за търсене и ползване на супервизия по отношение на качеството на практическата работа.

В началото на 2020 г. е проведено анкетно проучване относно удовлетвореността на студентите от участието им в различни стажове. Удовлетвореността на работодателите и учителите от работата на стажантите също се измерва, като за целта се съставя оценъчен доклад и това е неразделна част от документите за отчитане на проведения стаж.

По 3.1.3

В БСУ се управлява качеството според резултатите и поставените цели. Това се основава на мониторинг и анализ в няколко разреза. Първият е наблюдаване на резултатите „на входа“: брой кандидатствали по специалности, форми на обучение, пол, региони; резултати от конкурсните изпити; критерии на изпитните комисии, брой и относителен дял на записалите се и др. На базата на събраната информация се правят обобщени количествени справки за броя на кандидат-студентите по първо желание за всяка специалност; броя на приетите и записани кандидат-студенти по специалността; резултатите от приемни изпити - структура и приеман бал; профил на кандидатстудентския контингент

Системно се провеждат и анкетни проучвания с кандидат-студенти. Това става ежегодно по утвърдена методика.

Вторият разрез наблюдава постигнатите резултати в процеса на обучение. В тази връзка се наблюдават и анализират успеваемост на студентите по специалности, курсове, форми на обучение и дисциплини и др. Важен индикатор за качеството на учебния процес и

формираните знания и умения у студентите е възможността да участват в изследователски проекти. Затова БСУ обръща особено внимание на участието на студентите в научноизследователска работа и на активността им в студентски научни сесии.

Третият разрез е свързан с резултатите на „на изхода”. Наблюдават се и се анализират: брой на завършилите студенти; резултати от държавните изпити и защитите на дипломните работи; становищата на държавните изпитни комисии; мнението на студентите за придобитите от тях знания и умения; целите и очакванията за бъдещата кариера; становищата на работодателите и др.

Поддържат се постоянни контакти със завършилите студенти чрез създадената Асоциация на завършилите БСУ и чрез лични професионални инициативи.

От наличната информация става ясно, че се правят достатъчно проучвания на степента на заинтересованост на студентите за обучение по образователните програми, но *трябва да продължи работата по посока на стриктно събиране, систематизиране и ежегодно актуализиране на информацията, за да се постигне пределна яснота какво точно се случва с дипломиралите се студенти, дали и къде са наети на работа.*

По 3.1.4

Основната схема за придобиване на образователни кредити е обявена в учебните планове на специалностите. Те са публикувани в официалната интернет-страница на БСУ. В зависимост от индивидуалните си интереси студентите могат да придобиват кредити от допълнителни (факултативни) учебни курсове, които са над кредитите, придобивани по основната схема на учебния план. Факултативни учебни курсове се предлагат от двете функциониращи лаборатории към ПН. Студентите могат да получават кредити и от участие в различни форми на научноизследователска дейност: семинари, конференции, студентски научни сесии, проекти. В резултат на въведената кредитна система се увеличава дела на активните форми на обучение, създават се нови стандарти и форми за самостоятелна работа, разнообразяват се формите за извънаудиторно и практическо обучение.

С ангажирането на студентите от ПН 3.2. Психология в научноизследователската дейност се цели да им се даде възможност да изявяват своите научни възможности още по време на своето обучение. Особено място се отделя на годишния преглед на студентското научно творчество. Издава се специален том на „Годишник на БСУ” със студентски научни разработки. В него се отпечатват премираните студентски разработки. Участието на студентите на научни форуми е под научното ръководство на техните преподаватели, които следят за научната коректност на изложението и носят отговорност за нея. Публикуването на студентските доклади е възможно само след представяне на рецензия.

Всяка година на заседание на Програмните съвети, а след това и на Учебно-научния съвет на ЦХН, се приема План за научноизследователската дейност и Отчет за изпълнение на плана за съответната година. В тях се планират и отчитат участията на студентите в проекти по вътрешно и външно възлагане. На заседанията се обсъжда и планира участието на студенти от съответното ПН в студентското научно творчество с конкретни теми и ръководители-преподаватели за всяка академична година.

По 3.1.5

В сайта на Университета е публикувана „Система за оценяване на знанията и уменията на студентите, която се базира на разпоредбите на Правилник за организация на учебната дейност в БСУ, Правилници за прием на студенти в БСУ, указания за дипломиране, учебни програми. Във всяка учебна програма, включена в информационния пакет на специалността, е и изискването за оценяване в съответствие със спецификата на специалността – творчески, практически ориентиран продукт, който студентът трябва да защити пред останалите. Всеки преподавател задължително описва методите и критериите за формиране на текущите оценки и на крайната оценка.

По 3.1.6

Учебните дисциплини се оценяват въз основа на критерии като: цели и полезност; принос за усвояване на специфични знания и умения в контекста на учебния план;

актуалност; посещаемост на лекциите и семинарните занятия; удовлетвореността от обучението по дисциплината. Студентите дават мнение и за качеството на преподаване и така съдействат за определяне на рейтинга на преподавателите. Всеки преподавател има достъп до получените от подобни анкетни проучвания резултати. Данни от последните пет години показват, че студентите от ПН Психология оценяват високо методите на преподаване (средна оценка 3,50 от най-висока 4,00), както и преподавателите, които ги обучават (средна оценка 5,30 от най-висока 6,00) (.

Освен за работата на преподавателите, от студентите се събират данни за тяхната удовлетвореност от административното обслужване и административните аспекти на организацията на учебната дейност. Получените от подобни анкетни проучвания резултати се използват за създаване на критерии, въз основа на които се формира възнаграждението на служителите.

Периодично БСУ анкетира работодатели на випускници на Университета. Чрез тези анкети се събира информация за това как те оценяват получената подготовка и каква е преценката им за такива качества на младите специалисти. Резултатите от мониторинга позволяват да се вземат информирани решения за развитието на образователната дейност като тези отговорности са разпределени между Академичния съвет, Учебно-научния съвет на ЦХН и Програмния съвет. Освен анкетирането, в БСУ се провеждат и дискуссионни срещи и кръгли маси. Там участват представители на фирми и нестопански структури, преподаватели и студенти. От 2009 г. досега всяка година се провежда и форум «Добри кариери», в който участват десетки фирми, предлагащи работа и студентски стажове. Обобщените резултати от оценките за учебното съдържание на дисциплините и изискванията, формулирани от пазара на труда, служат като ориентир за съдържанието и баланса в учебните планове, за степента, в която се постигат обявените образователни цели и за съвместимостта им с образователната мисия на Университета.

По 3.1.7

Действащата нормативна уредба на БСУ съдържа правила за подаване и разглеждане на жалби от студенти, като са описани реда за подаване на жалби, сформирание на комисия по студентските жалби, срокове за произнасяне и възможностите за обжалване на постановените решения. Те са публикувани на сайта на БСУ. Няма подадени студентски жалби през акредитационния период.

Налице са няколко тенденции, свързани с:

- *намаляване на броя на студентите в редовна форма на обучение за сметка на задочната (изцяло задочна форма на провеждане на магистърските програми);*
- *висок относителен дял на лекционните курсове спрямо семинарните занятия;*
- *нисък брой на хабилитираните преподаватели в Н 3.2*
- *липса на нехабилитирани преподаватели.*

СТАНДАРТ 4. ПРИЕМ, РАЗВИТИЕ, ПРИЗНАВАНЕ И СЕРТИФИЦИРАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Критерии 4.1. Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием в съответно професионално направление/ специалност от регулирани професии, развитие, признаване и дипломиране, както и доказателства за последователното им и прозрачно прилагане.

По 4.1.1

БСУ регламентира „жизнения цикъл“ на студентите на всеки етап от тяхното развитие чрез вътрешно-нормативни актове и документи, които са публикувани във вътрешно университетската система. На уеб сайта на университета публично се оповестяват условията и правилата за приемане на студенти, информация за процедурите за признаване на периоди на обучение и предишно обучение и обучение по линия на студентска мобилност.

Създадена е традиция в началото на всяка учебна година деканите на основните звена да провеждат срещи, на които информират и ориентират новопостъпилите студенти за това, как ще протича обучението им в БСУ. Цялата тази информация може да се открие и на интернет-страницата на БСУ. В ЦХН от 2014 г. има позиция академичен съветник - посредник между студенти и преподаватели, учебен отдел и други структурни звена в Университета.

В БСУ има създадена добра организация за рекламиране на специалностите, прием и адаптиране на студентите.

По 4.1.2

В „Правилник за организацията на учебната дейност в БСУ“ в гл. 5. (Признаване на висше образование, придобито в чуждестранни ВУ) е регламентиран реда за признаване на квалификации в сферата на висшето образование, като в основата му са залегнали принципите на Конвенцията за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в европейския регион.

По 4.1.3

Въз основа на въведените в Университета Европейска системата за натрупване и трансфер на кредити и Европейско дипломно приложение, на студентите се зачитат положените по време на престоя в чужди университети изпити по идентични или сходни дисциплини и те получават съответните кредити за текущия семестър. Положените изпити в приемащия университет по несъответстващи дисциплини се вписват в европейското дипломно приложение. Признаването на мобилността по програма „Еразъм+“ е гарантирана и това позволява на студентите да запазят всички свои права и задължения в БСУ.)

През разглеждания период има сключени договори за обмен на студенти от ПН Психология между БСУ и университети от Латвия, Испания, Полша, Русия, Словакия Унгария. Реализирани са 12 мобилности на студенти.

По 4.1.4

В ПН се поддържат и стимулират научните изяви на студенти в научноизследователската дейност чрез участия в конференции (национални и международни) и други форуми, организирани от ПН 3.2 и БСУ. Нормативното регламентиране на участието на студентите в изследователска дейност е в „Правилник за научноизследователската дейност на БСУ“. БСУ провежда ежегодно конференция на студентското научно творчество.

Студенти от ПН 3.2. Психология участват активно в проект „Студентски практики“, което им дава възможност да работят в реална работна среда и да усъвършенстват придобитите в хода на обучението умения и изследователски компетенции. В практиките са участвали 157 студенти.

В БСУ са създадени ш функционира две лаборатории, които позволяват извършването на научноизследователска дейност на студенти и докторанти: Лаборатория за психологична подкрепа и развитие и Лаборатория за психологически, педагогически и социални изследвания. За атестационния период са проведени над 20 изследователски и обучителни курсове с над 100 студенти от двете ОКС. Организирана е и семинарна (извънаудиторна група) за работа с текстове.

По 4.1.5

В БСУ има ясно регламентираните правила за спазване на държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от ВУ, които стриктно се изпълняват на практика.

По 4.1.6

Университетът събира информация за професионалната реализация на випускниците чрез анкетни проучвания, провеждани на два етапа. Първият е от 3 до 6 мес. след завършването и обхваща всички завършили. Вторият се провежда от 3 до 5 год. след завършването. БСУ поддържа база данни за випускниците си и тяхната професионална реализация. Създадена е и Асоциация на завършилите ПН Психология.

За успешно организиране и провеждане на практическо обучение и стажове за студентите, БСУ поддържа активни контакти с работодателите и със Студентския център за кариера и развитие.

СТАНДАРТ 5. ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ

Критерии 5.1. Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на професионалното направление/ специалност от регулираните професии

По 5.1.1

Основни ръководни документи във връзка с осигуряването, поддържането и развитието на преподавателския състав, които могат да бъдат намерени на интернет страницата на БСУ са следните: Правилник за дейността на БСУ, Правилник за развитието на академичния състав в БСУ, Правилник за атестиране на академичния състав и административния персонал в БСУ, Правилник за научноизследователската дейност в БСУ.

Всички хабилитирани лица придобиват научното си звание по реда и условията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Р България. Периодично се обявяват конкурси за главни асистенти, доценти и професори според нуждите на основните звена, които са съобразени със законовите изисквания и се оповестяват на сайта на БСУ.

По 5.1.2

Недостатъчен е броят на преподавателския състав като цяло, особено в ПН 3.2. Психология. Към април 2022 г. в Програмния съвет по психология при ЦХН в БСУ, обезпечаващ обучението по ПН „Психология“, работят общо 8 преподаватели, всички хабилитирани лица. На първи ОТД² са 6 преподаватели (75%), от които 2-ма професори (2 доктори) и 4-ма доценти (4 доктори). **От тях 4 са хабилитирани по ПН 3.2 Психология (4-ма доценти, доктори)** и 1 доцент по педагогика, доктор по психология. На хонорар са 2-ма преподаватели (25%), от които 2-ма професори (2 доктори), **1 от тях хабилитиран по ПН 3.2 Психология (на първи ОТД до 04.02.2022).** Няма асистенти и главни асистенти на ОТД в Програмния съвет по психология и в ПН 3.2 Психология.

Възрастовата структура на преподавателите на ОТД към момента на оценяването е: професори между 50- 60 г. – 1; над 60 г. – 1; доценти между 50-60 г. – 2; над 60 г. – 2. Няма преподаватели на ОТД на възраст под 50 г. в Програмния съвет по психология и в ПН 3.2 Психология.

По обезпечаване на учебния процес работят и външни хонорувани преподаватели, но няма информация дали са от ПН Психология.

От 31 профилиращи дисциплини в ОКС „Бакалавър“ 17 (55%) се водят от преподаватели на първи ОТД, от които 13 (42%) от преподаватели на първи ОТД, хабилитирани в 3.2 Психология.

Относителният дял на хабилитираните преподаватели с доказана научна компетентност по преподаваните профилиращи дисциплини е 5 хабилитирани преподаватели от 8 или 62,5%, от които 3-ма верифицирани от НАЦИД като хабилитирани лица, покриващи наукометричните показатели.

В ПН 3.2 в БСУ няма нехабилитирани преподаватели.

По 5.1.3

В БСУ атестирането на преподавателския състав се осъществява съгласно разпоредбите на Закона за развитие на академичния състав, Правилник за атестиране на академичния състав и административния персонал в БСУ. Атестирането на нехабилитираните преподаватели се осъществява на всеки 3 години, а на хабилитираните преподаватели – на

² ОТД – Основен трудов договор

всеки 5 години въз основа на критерия за аудиторна работа на преподавателите, включително актуалност и активност на техните учебни курсове в ел. платформа Мудъл на БСУ; извънаудиторна работа със студенти; научноизследователска дейност, включително публикационна активност и участия в научни проекти; подготовка и издаване на учебници и учебни помагала; обобщено студентско мнение.

През акредитационния период са проведени 2 конкурса на преподаватели в ПН 3.2. Психология, като са реализирани 1 конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ и 1 конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“.

По 5.1.4

В БСУ са създадени условия за насърчаване на академичната мобилност на преподаватели в чуждестранни ВУ по международни програми. Правилата за осъществяване на мобилностите и избора на кандидати са публикувани на сайта на Университета/. БСУ има подписани договори и протоколи за сътрудничество с над 45 чуждестранни университети от Русия, Казахстан, Полша, Германия, Турция и др. ЦХН има 20 сключени договори по програма Еразъм+ с чуждестранни университети от Полша, Унгария, Словакия, Португалия, Румъния и др. През акредитационния период са осъществени общо 4 входящи мобилности, от които 2 с цел преподаване и 2 с цел обучение и 1 мобилност на преподавател на първи ОТД със специалност по ПН 3.2 Психология.

Критерий 5.2. Научноизследователската и художествено- творческата дейност на академичния състав и участието на студентите и докторантите в нея.

По 5.2.1

Научноизследователската дейност за студенти е регламентирана в документи като: Правилник за научноизследователска дейност в БСУ; Правилник за организацията на учебната дейност в БСУ; Мандатна програма на ЦХН за 2018-2022 г. В акредитационния период 84 студенти са участвали в национални научни форуми (0,08 участия на студент). Студентите в ОКС Бакалавър и ОКС Магистър са реализирали общо 34 научни публикации, от които 31 реферирани в НАЦИД. Участвалите в национални и международни научноизследователски проекти студенти през акредитационния период са 8.

В акредитационния период преподавателите на първи ОТД със специалност по ПН 3.2 Психология са реализирали общо 10 участия в конференции и научни форуми, от които 3 международни и 7 национални (средно 2,5 участия на преподавател).

Преподавателите на ПОТД в ПН 3.2. Психология са участвали в 2 научноизследователски проекта, финансирани от национални институции, 1 вътрешно-университетски научноизследователски проект и 8 проекта по програма Еразъм+. Преподавателите, участвали в различните категории проекти, са 1 или 2-ма (25% или 50%).

По 5.2.2

Броят на публикациите на преподавателите на първи ОТД със специалност по ПН 3.2. Психология е **49**. От тях **8 монографии и 8 редактирани сборници**, както и **3 публикации в Scopus и Web of Science**.

Публикациите в реферирани научни списания и сборници са 28, от които в 21 са реферирани в CEEOL и EBSCO, а 7 в НАЦИД. Реферираните издания се издават в БСУ, като университетът е положил усилия да включи тези издания в международните бази данни CEEOL и EBSCO. Други 18 публикации са в нерехерирани издания.

Броят цитирания на всички преподаватели в ПН 3.2 е **44**, като **три от тях са в издания, реферирани в Scopus и WoS, в реферирани научни списания и сборници има 19**, и 24 в нерехерирани издания. Средният брой цитирания на 1 преподавател на първи основен трудов договор в професионално направление 3.2. Психология в реферирани издания за отчетния период е **5**, т.е. средно по **1 цитиране на преподавател на година**.

Препоръчително е увеличаване на броя на научните публикации в издания, реферирани в Scopus и Web of Science, т.е., с импакт фактор или импакт ранг.

СТАНДАРТ 6. УЧЕБНИ РЕСУРСИ И ПОДПОМАГАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Критерий 6.1. Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности по професионалното направление/ специалност от регулираните професии, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такава

По 6.1.1

На територията на БСУ студентите имат достъп до аудитории, учебни зали, кабинети, лаборатории, библиотечни места. БСУ разполага с 50 учебни зали, 21 специализирани зали, 88 кабинети. Общият брой работни места за аудиторна и лабораторна работа е 3800 или 134 места на 100 студенти. ЦХН разполага с лаборатория за психологически, педагогически и социални изследвания, където студентите от ПН Психология реализират научни изследвания и проекти.

По 6.1.2

Налични са компютърни зали със специализирано оборудване, съобразено с професионалното направление. Специализираните компютърни зали разполагат със софтуер за обработка на данни SPSS. Студентите ползват компютърни зали със свободен достъп и безжичен, неограничен безплатен интернет. Площта в кв.м. на компютърни зали на 100 студенти (средноприравнен брой) е 416. Брой компютри на 100 студенти за обучение в ОКС – 4..

По 6.1.3

Ресурсите на Университетската библиотеке са ползват както от студенти, така и от преподаватели в ЦХН. Общо в библиотечния фонд има 88 495 тома, от които 2700 документа на електронен носител. Базата данни от статии в научни сборници и в периодични издания е 93469 записа, от тях - 2397 с достъп до пълния текст. В акредитационния период Библиотеката е придобила над 400 библиотечни единици (книги и периодични издания) по психология. Електронните библиотечни единици по психология са общо 988. Библиотеката притежава напълно компютризиран каталог за наличната литература чрез автоматизирана система. Достъпът до информационните масиви на Библиотеката е чрез сайта на БСУ. Библиотечният корпус е разположен на площ от 1800 кв. м. Има 3 обособени читални с общо 83 читателски места, 17 компютъра за ползване от читателите и копирен център.

По 6.1.4

В БСУ организацията и провеждането на дистанционна форма на обучение се регулират от „Правилник за дейността на университетския център за дистанционно обучение в БСУ“ и „Правилник за провеждане на дистанционно обучение в БСУ“. От 2013 г. функционира Център за дистанционно обучение с оборудван специализиран кабинет за дистанционно обучение. Използваната в БСУ виртуална среда за дистанционно обучение и основна среда за комуникация между преподаватели и студенти е платформата Moodle, която текущо се обновява. Системата е достъпна от сайта на БСУ и от сайта на Центъра за дистанционно обучение .

Учебните материали и ресурси включват електронни и печатни учебници, учебни пособия и помагала; видео лекции, предварително заснети в аудиторна среда; статии, речници, справочници, презентации; интерактивни елементи (графики, таблици, схеми, изображения, мултимедийно съдържание и др.); видео и аудио материали; виртуални ресурси – URL връзки към информационни източници, специализирани сайтове, виртуални библиотеки, електронно хранилище, бази данни и др.; примерни и тренировъчни електронни тестове, задачи, казуси. Университетът използва DSpace - хранилище за научно цифрово съдържание с отворен достъп за въвеждане, съхранение и достъп до публикациите на преподаватели в университетските издания.

По 6.1.5

В БСУ има обособени длъжности (на ниво Заместник-ректор, Учебна комисия, ЦХН, Програмен съвет, Учебен отдел, Информационно осигуряване, Академичен съветник) и формуирани функции, които гарантират академично и административно обслужване, подпомагащо обучението на студентите и административния контрол върху качеството на учебната документация. Електронното административно обслужване се регламентира от „Инструкция за достъп до електронните ресурси и услуги на БСУ“. Електронните услуги дават възможност за онлайн достъп до академичен календар, учебни графици, изпитни сесии, различни видове справки и бланки за студентски документи, информация за получени оценки и кредити, онлайн плащане на студентски и административни такси, контакти за връзка с инспекторите от Учебен отдел. Електронните услуги включват и система за онлайн кандидатстване. От 2015 г. в БСУ е въведена тюторна система, при която се определя академичен съветник, отговарящ за определена специалност, курс и форма на обучение, ориентиращ и консултиращ студентите по отношение на тяхното обучение.

СТАНДАРТ 7. УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Критерий 7.1. Институциите имат изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по професионалното направление и последващата реализация на завършилите.

По 7.1.1

Управлението на информацията е част от системата за управление на качеството на образованието и е един от най-важните компоненти на системата за управление. Затова в БСУ от 2000 г. е изградена и функционира Система за управление на качеството на обучението и академичния състав. В нейната документация са формуирани основните цели, подходи и процедури при управлението на качеството в БСУ и основните му звена, както и неговото информационно осигуряване. Функционирането на системата се координира и подпомага от Постоянната комисия по контрол на качеството към Академичния съвет. Информационното осигуряване на системата се извършва от отдел Качество на обучението.

Системата за управление на информацията се осигурява чрез изграждането и поддържането на следните бази данни: “Кандидат-студенти”, “Студенти” с интегриран модул “Учебни планове”, “Завършили студенти”, “Преподаватели”, “Проекти”, “Научни прояви”, “Студентско научно творчество”, “Международна дейност” и “Счетоводство”. Освен това за наблюдаване на процесите и обосновка на изводите отдел “Качество на обучението” провежда ежегодно четири всеобхватни анкетни проучвания: на кандидат-студентите, на студентите, на завършилите образователни програми на БСУ и на работодателите. Тези анкетни проучвания са в основата на системата за обратна връзка.

Резултатите от мониторинга се разглеждат и обсъждат всеки семестър от Учебно-научния съвет. Вземат се решения за подобряване на резултатите от образователния процес или правят предложения за това до Академичния съвет.

БСУ събира информация за професионалната реализация на випускниците чрез анкетни проучвания, които провежда на два етапа. Първият е от 3-6 месеца след завършването и обхваща всички завършили, а вторият се провежда 3-5 г. след завършването.

По 7.1.2

Възпитаниците на БСУ са обединени в Алумни. Тази асоциация продължава връзката на завършилите студенти с Университета като цели да ги и да поддържа активни връзки с тях. Връзка със завършилите студенти се поддържа и чрез социалните мрежи.

През 2019 г. е създадена и Асоциация на завършилите ПН Психология. Чрез нейните членове Програмният съвет по психология получава информация за професионалната реализация на своите випускници. Над 70% от завършилите се реализират в социалната област – в общински и държавни структури за образование и социални услуги (детски психолози, социални работници, учители), в публично-частни институции и организации, като практикуващи консултанти и психолози.

По 7.1.3

За поддържане на качеството на обучение в ПН 3.2. Психология в БСУ се поддържат и развиват собствени информационни масиви, свързани с актуализиране на учебното съдържание. Периодично се проучват тенденциите и се сравнява учебната документация (планове и програми) на специалността със сходни учебни документи в университети в България и Испания. Преподавателите имат достъп до съвременни литературни източници в световен мащаб чрез библиотечния сайт, осигуряващ достъп до ежедневно актуализирана база от статии от научни сборници и списания, онлайн научни списания с безплатен и платен достъп, проучване на библиотеките на университетите партньори по програма Еразъм и др.

СТАНДАРТ 8. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕНОСТТА

Критерий 8.1. Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по професионалното направление/ специалност от регулирана професия.

По 8.1.1

БСУ провежда последователна и активна политика по линия на своевременно информиране за своите цели и дейности на настоящи и бъдещи студенти, както и на заинтересованите лица и обществеността.

Съществува ясна и обективна система за популяризиране на информацията, свързана с образователната, научноизследователската и художествено-творческата дейност на БСУ.

Специализиран университетски фонд Научни изследвания и квалификация на персонала създава условия и възможност не само за развитието на образователната и научноизследователската дейност, но и за широкото ѝ популяризиране.

Образователната и творческата активност на преподавателите в рамките на организираните научни прояви се популяризира в информационната система на БСУ. БСУ предлага на своята интернет-страница разнообразна и актуална информация и по този начин позволява на всеки потребител (кандидат-студенти, студенти, преподаватели, докторанти, общественост) лесно и бързо да научава за резултатите от образователните, научноизследователските и публикационни дейности.

По 8.1.2

На уеб сайта на университета публично се оповестяват условията и правилата за приемане на студенти, информация за процедурите за признаване на периоди на обучение и предишно обучение и обучение по линия на студентска мобилност.

Информацията за „жизнения цикъл“ на обучението на студентите, обхващащ целия процес на обучението им с всички отделни елементи, се актуализира всяка година. Всички разписания, учебни програми, изпитни сесии, конспекти за държавни изпити и др. образователни материали, както и важни нормативните документи, са лесно достъпни на сайта на БСУ.

По 8.1.3

Условията за обучение, квалификационните форми и перспективите за професионална реализация са обявени на сайта на БСУ и информацията се обновява при всяка промяна.

По 8.1.4

Мотивирането и включването на студентите в научноизследователската дейност е от важно значение за Университета и е заложено в цялостната му политика за развитие. В тази връзка се предоставя възможност на студентите да развиват своите научни възможности в учебния процес, по време на ежегодно организирани прегледи на студентското научно творчество, с участия в национални семинари и програми и научноизследователски проекти, публични дискусии и др., които се провеждат съвместно с преподавателите.

В БСУ има благоприятни условия за студентите да демонстрират своите научни знания и възможности още по време на академичното обучение и въз основа на това своевременно да се идентифицират онези от тях, които имат изявени научни интереси. За тази цел се провежда годишна конференция за студентско научно творчество, поддържа се специално издание на „Годишник на БСУ”, включващо отличени научни разработки на студенти. Участието на студенти в различни научни форуми в страната и в чужбина се поема финансово от БСУ.

Всички успешно реализирани научни прояви се отбелязват в базата данни „Научни открития“ като там има и актуална информация за предстоящи научни мероприятия.

Преподавателите публикуват на страниците на „Годишник на БСУ“ (включен в базата данни CEEOL (Central and Eastern European Online Library) и на списание „Съвременна хуманитаристика“ (индексирано и реферирано от бази данни EBSCO). Това позволява научните постижения на преподавателите от БСУ да бъдат видими и достъпни във виртуалното научно пространство.

По 8.1.5

Ясна и достъпна информация относно програма „Еразъм+“ се публикува и периодично се актуализира на страницата на БСУ. Налично и лесно достъпно е ръководството на програмата, критериите за участие; изходящата преподавателска и студентска мобилност, входящата мобилност, процедурите за отделните факултети и др.

СТАНДАРТ 9. ТЕКУЩ МОНИТОРИНГ И ПЕРИОДИЧЕН ПРЕГЛЕД НА ПРОГРАМИТЕ

Критерии 9.1. Институциите извършват регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по професионалното направление/ специалност от регулирана професия.

По 9.1.1

В БСУ съществува система за управление и мониторинг на качеството на образователния процес. Същата е заложена в процедури за наблюдение на учебните планове и програми, описани в „Система за оценяване и поддържане на качеството на обучението (СОПКО) и академичния състав в БСУ“. Наблюдението се осъществява чрез система за преки анкетни проучвания по стандартизирана методика, утвърдена от отдел „Качество на обучението“. Подобни анкети се провеждат систематично и са важен фактор за повишаване на качеството на преподаване, защото оценката на студентите е един от същностните критерии за атестиране на преподавателския състав и за определяне на възнаграждението.

БСУ изследва и оценката, която получава от своите випускници. Доказателство за това е факта, че ВУ провежда ежегодна анкета с тях при завършването им, след 6 мес. и след 3 г.

По 9.1.2

Съществуващата система за контрол има връзка със системата за мониторинг на успеваемост на студентите в БСУ. ВУ полага усилия за постигане на високо качество на подготовка на студентите и в подкрепа на това е фактът, че от 2015 г. е въведена тюторна система. Тя позволява на академичния съветник по-близка комуникация със студентите и осигурява възможности за оказване на подкрепа по отношение академичния процес. Това има своето продължение в стремежа на ПН практическото обучение да позволи на студентите да приложат усвоените в академичната среда знания и умения, но в реални условия. По този начин може да се увеличи тяхната конкурентоспособност и пригодност за ефективна професионална реализация на пазара на труда.

СТАНДАРТ 10. ЦИКЛИЧНО ВЪНШНО ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Критерии 10.1. Институциите извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по професионалното направление/специалност от регулирани професии.

По 10.1.1

За проследяване на качеството на работата в ПН 3.2 Психология, в БСУ регулярно се осъществяват процеси на самооценка и външни одити от агенции, признати на национално и международно ниво. Получените резултати позволяват на Академичния съвет, Учебно-научните съвети и Програмния съвет да вземат информирани решения за развитието на образователната дейност в ПН 3.2.

На международно ниво системата за наблюдение и анализ на качеството е сертифицирана с международен сертификат по качество - ISO 9001:2008, който не се поддържа от 2019 г. и е заменен от системата за вътрешни одити.

През 2019 г. ПК на САНК (писмо № 459/ 14.03.2019) уведомява Ректора на БСУ за представяне на доклад за изпълнение на препоръките, формулирани в решението на ПКСПНСО към НАОА от 04.05.2016 г. На свое заседание от 20.03.2019 г. Учебно-научният съвет на ЦХН обсъжда и приема доклад за изпълнение на препоръките, направени от ПКСПНСО към НАОА при програмна акредитация на ПН 3.2 Психология. На заседание на 22.03.2019 г. Академичният съвет на БСУ обсъжда и одобрява доклад за изпълнение на препоръките, направени от ПКСПНСО към НАОА при програмната акредитация на ПН 3.2 Психология. Процедурата по САНК приключва с решение на АС (протокол № 16/ 12.09.2019 г.). Акредитационният съвет констатира, че БСУ изпълнява препоръки 1 и 2, формулирани при програмната акредитация на ПН 3.2 Психология за ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“.

За разглеждания акредитационен период акредитираните образователни програми са претърпели промени вследствие на прилагането на процедури за наблюдение и контрол на качеството. В подкрепа на това са приложени документи, удостоверяващи настъпилите промени.

По 10.1.2

В ПН 3.2 Психология в БСУ се правят анализи на външната среда, а резултатите от тях се оповестяват на сайта на Университета. Те са включени в годишния доклад на Ректора за състоянието на БСУ; в докладите на ресорните Зам.-ректори, на Деканите за дейностите в основното звено, в информацията за кандидат-студентската кампания и за проведените анкетни проучвания сред кандидат-студенти, студенти, завършили студенти, работодатели. Освен това Деканското ръководство и Програмния съвет извършват периодично проучване на обучението в конкурентни български университети със сходни специалности в рамките на ПН 3.2 Психология в СУ „Св. Кл. Охридски“, ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, ЮЗУ „Н. Рилски“.

От друга страна, активно се използват възможностите на разработената в БСУ вътрешно информационна система, чрез която се събират данни и се обработват съобразно показатели, необходими на стратегическото ръководство на ВУ и за важни управленски решения. В Системата са интегрирани и данни от представителни анкетни проучвания, които систематично се провеждат сред различни целеви групи (кандидат-студенти, студенти, абсолвенти, работодатели).

БСУ поддържа система за събиране и на собствена информация относно спецификата на процесите и тенденциите „на входа“. По-конкретно това е система за мониторинг на кандидат-студентския интерес.

Благодарение на активната връзка на БСУ със средните училища в града и региона около 1/5 от кандидат-студентите могат да придобият лични впечатления по време на организираните посещения в БСУ, от проведените там състезания, конкурси, лекции, ден на отворените врати. Подобни активности и инициативи позволяват на БСУ успешно да работи в конкурентна среда.

По 10.1.3

В ПН 3.2 Психология в БСУ има практика да се привличат потребители за целите на успешната реализация на практически ориентирани курсове. Освен това при провеждането на семестриални изпити се канят заинтересовани потребители да участват при формирането на крайната оценка по съответната учебна дисциплина.

По 10.1.4

Въз основа на направената самооценка за изпълнение на препоръките от предходната акредитация на ПН 3.2. Психология в БСУ става ясно, че по препоръка 1 - ЦХН продължава да насърчава мобилността на преподаватели и студенти с оглед засилване на научния обмен и академичните постижения. В тази връзка ЦХН ежегодно отчита на свое заседание изпълнението на планираните инициативи като приема програма за действие за следващия период (календарна година). Отчетът за протичането на академичния обмен е неразделна част от ежегодния отчетен доклад на Декана на ЦХН.

Във връзка с изпълнението на препоръка 2 и в съответствие с процедурите от Правилника за научноизследователската дейност, резултатите от научноизследователската дейност на преподавателите периодично се анализират и оценяват. Основните организационни равнища, на които се правят анализи и оценки, са Програмния съвет по психология, Учебно-научния съвет на ЦХН, Академичния съвет, по време на заседания на Комисията по научноизследователска дейност, както и при атестиране на всеки преподавател. Най-често разглежданите проблеми са свързани с научната продукция на преподавателите; участието им в научни форуми; резултати от процедурите по атестация и във връзка с качеството на обучението; своевременна актуализация на учебните програми; участие в разработването и реализирането на проекти, привличане на студенти за научноизследователска и приложна дейност. Резултатите от научноизследователската дейност на преподавателите, както и научноизследователската им дейност със студентите влизат в задължителните критерии за професионално развитие.

IV. ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ЧАСТ

С оглед на изложените резултати от извършената проверка и направените изводи по отделните стандарти на Критериалната система на НАОА, *Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана* изразява мнение, че са налице необходимите основания да бъде дадена програмна акредитация на професионално направление 3.2. „Психология“ в Бургаския свободен университет за следните бакалавърска и магистърски програми:

За ОКС Бакалавър:

- специалност „Психология“ (редовна и задочна форма на обучение)

За ОКС Магистър:

- Магистърска програма „Детска и юношеска психология“ (редовна и задочна форма на обучение)
- Магистърска програма „Психологично консултиране“ (редовна и задочна форма на обучение)

Налице са хабилитирани преподаватели в ПН 3.2 Психология, както и възможности за осигуряване на пълноценно обучение на студентите, но е необходимо да се назначат нови хабилитирани преподаватели от това ПН, както и нехабилитирани преподаватели с цел осигуряване на приемственост в обучението.

SWOT АНАЛИЗ	
Силни страни	Слаби страни
Обучението в ПН 3.2 Психология се осъществява в съответствие с мисията, целите и задачите на БСУ. То е в съответствие с действащото в страната законодателство в областта на висшето образование и науката и с правната уредба на университета.	Малък е броят на преподавателите на първи ОТД, хабилитирани в ПН 3.2 „Психология“, което води до тяхното голямо натоварване с преподавателска работа.
Съществуват две психологически лаборатории, които осъществяват изследователски и обучителни курсове с над 100 студенти от двете ОКС.	Извършени са сравнително малък брой мобилности за академичен обмен през акредитационния период. Това се отнася както до студентите в магистърска степен на обучение, така и до преподавателите.
БСУ издава две списания, реферирани в международните бази данни СЕЕОЛ и EBSCO, като преподавателите в ПН 3.2 публикуват активно в тях.	Не са приети и оповестени правила и процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство.
Възможности	Заплахи
Има сключени договори и осигурени възможности за академичен обмен за студентите и преподавателите, които би следвало да се използват по-активно, особено за международна мобилност.	Обучението в ОКС Магистър се води само в задочна форма. Особено при обучение за работа с деца и за консултативна психология, това създава заплаха за недостатъчна практическа подготовка под супервизия и сериозни проблеми в качеството на работа при професионалната реализация.
Съществуват редица възможности за публикуване в издания, създадени от БСУ, които могат да се оползвотворяват по-ефективно от преподавателите и студентите от ПН 3.2 Психология.	Обучаващото звено няма нехабилитирани лица на основен трудов договор с образователна и научна степен „доктор“, с което се застрашава приемствеността на преподавателския състав.

Постоянната комисия предлага на Акредитационния съвет да утвърди капацитет на професионално направление 3.2 Психология в Бургаски свободен университет, както следва:

За ОКС „бакалавър“ – 320 студенти (редовна и задочна форма на обучение);

За ОКС „магистър“ – 140 студенти (редовна и задочна форма на обучение)

Обще за професионалното направление – 460 студенти редовна и задочна форма на обучение.

ПРЕПОРЪКИ

1. Да се привличат повече студенти в редовна форма на обучение и в хода на обучението да им се предложат повече часове практическо обучение. Срок: постоянен с ежегодно отчитане

2. Да се обявят конкурси и да се назначат на първи ОТД повече хабилитирани и особено нехабилитирани преподаватели в ПН 3.2 „Психология“. Срок: до началото на учебната 2024/2025 година.

3. Да се осигури задължителна проверка на оригиналността и автентичността на дипломни и дисертационни разработки с цел избягване на плагиатство. Срок: до края учебната 2022/2023 година.

Председател на ПКСПНСО:

доц. д-р Екатерина Салкова

ПРИЛОЖЕНИЯ

Таблица №1. Брой обучавани студенти

Бр. обуч. студенти (уч. 2016-2017)				Бр. обуч. студенти (уч. 2017-2018)				Бр. обуч. студенти (уч. 2018-2019)				Бр. обуч. студенти (уч. 2019-2020)				Бр. обуч. студенти (уч. 2020-2021)			
Бр. бак		Бр. маг.		Бр. бак.		Бр. маг.		Бр. бак.		Бр. маг.		Бр. бак.		Бр. маг.		Бр. бак.		Бр. маг.	
р.о.	з.о.	ДЮ П	П К	р.о.	з.о.	ДЮ П	ПК	р.о.	з.о.	ДЮ П	П К	р.о.	з.о.	ДЮ П	ПК	р.о.	з.о.	ДЮ П	П К
49	75	36		57	97	31	36	61	101	37	52	41	78	45	60	42	99	43	51

Таблица №2. Преподавателски състав в ПН 3.2 в БСУ

Бр. преподаватели на ПОТД по ПН 3.2 Психология, участващи в учебния процес в бак. програма по Психология	Бр. хаб. преподавател и на ПОТД по ПН 3.2. Психология, участващи в учебния процес в бак. програма по Психология	Бр. преподавател и на ПОТД по ПН 3.2. Психология със степен д-р по психология, участващи в учебния процес в бак. програма по Психология	Бр. преподаватели на ПОТД по ПН 3.2 Психология със степен д-р на психол. науки, участващи в учебния процес в бак. програма по Психология	% задъл. псих. курсове в бак. програма по ПН 3.2 Психология, четени от хаб. преподавател и на ПОТД	Бр. обуч. студенти в бак. и маг. степен по ПН 3.2 Психология за последната уч. год.
4	4	4		41%	373

Таблица №3. Обобщена справка за публикациите на преподавателите на първи ОТД със специализация по 3.2. Психология във БСУ, участващи в обучението в бакалавърска степен за периода 2016-2021

Бургаски свободен университет	Книги (монографии и съавторства)	Съставителства	Статии, студии и глави от книги в реферирани научни издания				Други статии в научни списания	Глави от книги	Статии в сборници	Общо статии студии и глави от книги
			С импакт фактор или ранг		В други реферирани бази данни					
			Scopus	WoS	С.е.о.л. и подобни	НАЦИД				
			8	6	2	1				
			3		28	7	4	7	49	

№4. Обобщена справка за цитиранията на преподавателите на първи ОТД със специализация по 3.2. Психология, участващи в обучението в бакалавърска степен за периода 2016-2021

Вид цитиране	Университет	
	Бр.	Бр. на 1 преподавател за 1 год.
Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни токове (Scopus и Web of Science)	1	0,05
Цитирания в други реферирани издания СЕЕОЛ, НАЦИД и пр.	19	1
Цитирания или рецензии в нереперирани списания с научно рецензиране и в колективни токове с научно рецензиране	24	1,2
Общо	44	2,2
Брой цитирания в <i>реферирани</i> научни списания и сборници на 1 преподавател на първи ТД през последните 5 г.	5	

Таблица №5. Обобщена справка за публикациите на студенти от ПН 3.2. Психология в БСУ, за периода 2016-2021

Университет	Статии, студии и глави от книги в реферирани научни издания				Други статии в научни списания	Глави от книги	Статии в сборници	Общо статии студии и глави от
	С импакт фактор или ранг		В др. реферирани бази данни					
	Scopus	WoS	С.е.о.л. и под.	НАЦИД				
БСУ			3	7	9	10	11	30